

**Stanowisko
Zgromadzenia Ogólnego
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 12 maja 2016 r.**

w sprawie: potrzeby zmiany niekorzystnej dla większości gmin górniczych koncepcji przekształceń przeprowadzanych w polskim górnictwie węgla kamiennego

Zgromadzenie Ogólne Śląskiego Związku Gmin i Powiatów wyraża zaniepokojenie brakiem stosownej informacji i przeprowadzenia konsultacji w istotnych sprawach dotyczących gmin górniczych, a związanych z przekształceniami w polskim górnictwie węgla kamiennego, które mają miejsce w ostatnich tygodniach. W wyniku zmiany koncepcji przekształceń górnictwa cały wolumen środków z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych trafi do jednej gminy, na terenie której znajduje się siedziba nowego przedsiębiorstwa, natomiast gminy górnicze, na których terenie zlokalizowane są kopalnie i zakłady górnicze nie otrzymają z tego tytułu żadnych środków.

Początkowo, zgodnie z naszą wiedzą, Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. miała powstać w wyniku sprzedaży zorganizowanych części przedsiębiorstwa, wchodzących w skład Kompanii Węglowej S.A., a nie w wyniku sprzedaży całego przedsiębiorstwa. O zmianie ostatecznej koncepcji przekształceń gminy górnicze nie zostały formalnie powiadomione. Informacja ta wynika jedynie z treści wniosku o wydanie zaświadczenia o wysokości zaległości podatkowych oraz z przekazanego przez kancelarię notarialną aktu notarialnego warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości.

Kierując się istotnym interesem przytłaczającej większości gmin górniczych, wnioskujemy, aby powrócić do poprzednio wypracowanej koncepcji sprzedaży nie całego przedsiębiorstwa lecz jego poszczególnych, zorganizowanych części (nawet gdyby miały to być wszystkie części). Planowane przekształcenia miały bowiem polegać na sprzedaży Polskiej Grupie Górniczej Sp. z o. o. zorganizowanych części przedsiębiorstwa Kompania Węglowa S.A. Zorganizowanymi częściami tego przedsiębiorstwa są poszczególne kopalnie oraz zakłady, tj.:

- 1) KWK Bielszowice z siedzibą w Rudzie Śląskiej;
- 2) KWK Bolesław Śmiały z siedzibą w Łaziskach Górnych;
- 3) KWK Chwałowice z siedzibą w Rybniku;
- 4) KWK Halemba-Wirek z siedzibą w Rudzie Śląskiej;
- 5) KWK Jankowice z siedzibą w Rybniku;
- 6) KWK Marcel z siedzibą w Radlinie;
- 7) KWK Piast z siedzibą w Bieruniu;
- 8) KWK Pokój z siedzibą w Rudzie Śląskiej;
- 9) KWK Rydułtowy z siedzibą w Rydułtowach;
- 10) KWK Sośnica z siedzibą w Gliwicach;
- 11) KWK Ziemowit z siedzibą w Łędzinach;
- 12) Zakład Elektrociepłowni z siedzibą w Rybniku;
- 13) Zakład Górniczych Robót Inwestycyjnych z siedzibą w Bieruniu;
- 14) Zakład Informatyki i Telekomunikacji z siedzibą w Rybniku;
- 15) Zakład Remontowo-Produkcyjny z siedzibą w Bieruniu;
- 16) Zakład Zagospodarowania Mienia z siedzibą w Tychach.

Zarówno sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa, jak i całego przedsiębiorstwa, opodatkowana jest podatkiem od czynności cywilnoprawnych, który to podatek stanowi, zgodnie z przepisem art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. h ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 198), źródło dochodów gmin. Ustawodawca wprowadzając te przepisy uznał, że w przypadku sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa podatek powinien stanowić dochód gminy, na terenie której zlokalizowana jest ta część przedsiębiorstwa (art. 16 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).

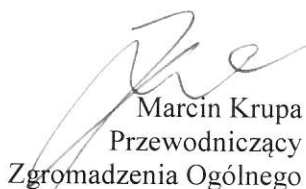
W wyniku zmiany koncepcji, prowadzącej do sprzedaży całego przedsiębiorstwa zamiast wszystkich jego zorganizowanych części, podatek od całej transakcji trafi do jednej gminy, tj. Miasta Katowice, na terenie którego znajduje się siedziba przedsiębiorstwa, choć jak wskazano powyżej, w mieście tym nie ma siedziby żaden z wyżej wymienionych oddziałów (kopalni/zakładów). Proces samej sprzedaży nie spowoduje automatycznej zmiany warunków funkcjonowania poszczególnych kopalń i zakładów. Do dnia sprzedaży stanowią one zorganizowane części przedsiębiorstwa Kompania Węglowa S.A., zaś po sprzedaży stanowią będą zorganizowane części przedsiębiorstwa Polska Grupa Górnicza Sp. z o. o. Faktycznie nastąpi więc sprzedaż zorganizowanych części przedsiębiorstwa (wprawdzie wszystkich). Omawiana zmiana koncepcji ma pozornie czysto formalny charakter, jednak efekty tej zmiany dotkliwie odczuje w swoich budżetach przytłaczająca większość gmin górniczych.

Konieczne jest podkreślenie olbrzymiego wkładu gmin górniczych, na których terenie funkcjonują poszczególne kopalnie. Dobra współpraca tychże gmin z zakładami górniczymi zapewniała tym ostatnim aprobatę społeczną dla ich działań. Pomimo uciążliwości, jaką niesie za sobą funkcjonowanie na terenach gmin zakładów wydobywczych, dzięki przychylności władz samorządowych zakłady nie miały problemów z opiniowaniem planów ruchu, składowaniem kamienia, akceptacją niedogodności spowodowanych tąpnięciami czy usuwaniem szkód górniczych. Bardzo często także władze gmin włączały się do dialogu z lokalną społecznością, stając po stronie swojej kopalni i wskazując na jej olbrzymie znaczenie dla gminy. Tymczasem decyzja o sprzedaży całego przedsiębiorstwa przyniosłaby korzyść tylko jednej z gmin górniczych. Natomiast eksploatacja górnicza powoduje także duże, negatywne konsekwencje dla licznych innych gmin górniczych i to w długim okresie czasu.

Uważamy, że bardziej sprawiedliwe i racjonalne byłoby zastosowanie wariantu przekształcenia, polegającego na sprzedaży zorganizowanych części przedsiębiorstwa (w tym przypadku wszystkich części). Wniosek nasz jest tym bardziej uzasadniony, że podobno jeden z oddziałów, mianowicie Zakład Zagospodarowania Mienia, ma nie zostać objęty sprzedażą.

Przekazanie wszystkim zainteresowanym gminom środków z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych od sprzedaży zorganizowanych części przedsiębiorstwa znajdujących się na ich terenie z pewnością poprawiłoby funkcjonowanie wielu lokalnych społeczności i pozwoliłoby zrównoważyć przynajmniej w części ciężary, wynikające z eksploatacji górniczej tym społecznościom lokalnym, które na co dzień doświadczają dobrych, ale i złych stron sąsiedztwa z zakładem górniczym. Pozwoliłoby także na kreowanie alternatywnych w stosunku do górnictwa form aktywności gospodarczej i tworzenie nowych miejsc pracy, co pozwoliłoby na zniwelowanie negatywnych społeczno-ekonomicznych skutków likwidacji miejsc pracy w górnictwie oraz w branżach okołogórniczych.

Liczymy na to, że nasze stanowisko zostanie uwzględnione jako głos w dialogu społecznym, który stanowił tak ważny element przy wypracowywaniu ostatecznego kształtu zmian w polskim górnictwie.

Marcin Krupa
Przewodniczący
Zgromadzenia Ogólnego